

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Discriptive Research) มุ่งศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยตามวิธีการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 648 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ฝ่ายบริหารจากโรงเรียนที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา 14 โรงเรียน จำนวน 47 คน
- 2) ฝ่ายปฏิบัติการสอน ที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 จำนวน 601 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรทั้งหมด 648 คน ซึ่งจำแนกเป็นฝ่ายบริหาร 47 คน และฝ่ายปฏิบัติการสอน 601 คน ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 126 คน ประกอบด้วยฝ่ายบริหารจำนวน 14 คน และฝ่ายปฏิบัติการสอนจำนวน 112 คน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นฝ่ายบริหาร ได้จากผู้บริหารของแต่ละโรงเรียน ๑ ละ 1 คน รวมจำนวน 14 คน ผู้บริหารที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เป็นชาย ร้อยละ 85.71 มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาโท ร้อยละ 35.71 และมี

ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารเฉลี่ย 11.75 ปี

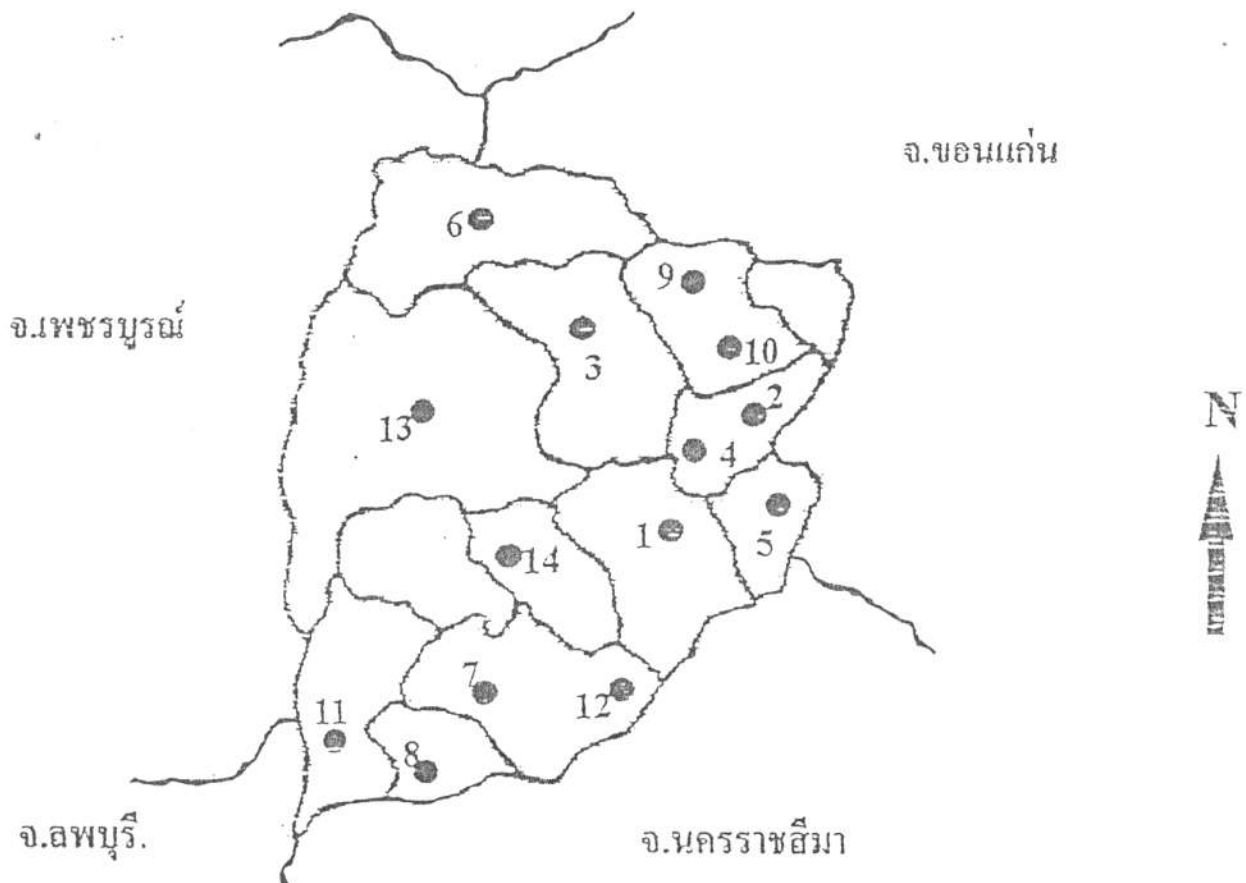
2) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการสอน ได้จากครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนในแต่ละโรงเรียน ๆ ละ 8 คน โดยการสุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จากฝ่ายปฏิบัติงานสอนใน 8 หมวดวิชา ๆ ละ 1 คน คือวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศิลปะศึกษา พลานามัย และการงานอาชีพ รวม 8 คน สำหรับการสุ่มใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 112 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำแนกเป็นชายร้อยละ 48.21 เป็นหญิงร้อยละ 51.79 มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 5.36 ปริญญาตรีร้อยละ 82.14 สูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 12.50 มีอายุราชการเฉลี่ย 10.98 ปี

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน ที่เข้ารับการปฏิบัติการศึกษา

โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
1 กุดตุ้มวิทยา	4	44	1	8
2 เกษตรสมบูรณ์วิทยาคม	4	46	1	8
3 แก้งคร้อวิทยา	5	93	1	8
4 นาหนองทุ่มวิทยา	2	21	1	8
5 สามหมอวิทยา	3	24	1	8
6 คอนสารวิทยาคม	4	50	1	8
7 โนนคร้อวิทยา	3	31	1	8
8 ภูแล่นคาวิทยายน	1	11	1	8
9 บำเหน็จณรงค์วิทยาคม	5	66	1	8
10 ภูเขียว	5	103	1	8
11 กวางโจนศึกษา	4	38	1	8
12 นางแดดวังชมภูวิทยารัชต์มังคลาภิเษก	1	19	1	8
13 เทพสถิตวิทยา	3	29	1	8
14 จิมพลีวิทยา	3	27	1	8
รวม	47	601	14	112

แผนที่จังหวัดชัยภูมิ

แสดงที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539

1. โรงเรียนกุดชุมหะวิทยา	8. โรงเรียนบ้านเนินฉิมพศวิทยาคม
2. โรงเรียนแก้งคร้อวิทยา	9. โรงเรียนภูเขียว
3. โรงเรียนเกษตรสมบูรณ์วิทยาคม	10. โรงเรียนกวางใจศึกษา
4. โรงเรียนนาหนองทุ่มวิทยา	11. โรงเรียนเทพสถิตวิทยา
5. โรงเรียนสามหมื่นวิทยา	12. โรงเรียนฉิมพลีวิทยา
6. โรงเรียนคอนสารวิทยาคม	13. โรงเรียนนางแร่ตังชุมวิทยา รัชมังคลาภิเษก
7. โรงเรียนโนนศิลาวิทยา	14. โรงเรียนภูแล่นคาวิทยายน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง

4 ด้าน คือ

- 1) โรงเรียนและสถานศึกษา
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
- 4) ระบบบริหารการศึกษา

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มีทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

- (1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interviews)
- (2) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- (3) แบบสำรวจรายการ (Checklist)

เครื่องมือแต่ละชนิดมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interviews)

สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหาร มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structure Interviews) ครอบคลุมแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1) โรงเรียนและสถานศึกษา สัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับอาคารเรียนและอาคารประกอบ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการพิเศษและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา สัมภาษณ์ผู้บริหาร
เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การส่งเสริมและ
พัฒนาบุคลากรในโรงเรียนในด้านต่าง ๆ
- 3) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน สัมภาษณ์
ผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียน
การจัดกระบวนการเรียนการสอนสื่อการเรียน
การสอน และการวัดผลประเมินผล
- 4) ระบบบริหารการศึกษา สัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับ
การวางแผนบริหารงานด้านต่าง ๆ การมีส่วนร่วม
ร่วมในการบริหารงานของบุคลากรและท้องถิ่น
และการนิเทศติดตามงานต่าง ๆ ของโรงเรียน
การบริหารงานปกครอง การบริหารงานวิชาการ
และการประเมินผลงานตามโครงการต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูป
การศึกษา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

สำหรับสอบถามครูผู้สอน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูป

การศึกษามีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คำตอบมี
5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด การให้คะแนนให้
ตามน้ำหนักของระดับสภาพการปฏิบัติและปัญหา คือ 5 4 3 2 1 ตามลำดับ
ครอบคลุมแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทั้ง

4 ด้าน คือ

- 1) โรงเรียนและสถานศึกษา สอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ
และปัญหาการใช้อาคารเรียนและ

อาคารประกอบ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการพิเศษและ
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษา สอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและมอบหมายงานบุคลากรและวิทยากรท้องถิ่น การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร การบำรุงขวัญและการให้กำลังใจแก่บุคลากร
- 3) หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน สอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล
- 4) ระบบบริหารการศึกษา สอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน การดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศ การนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์โรงเรียนและความร่วมมือกับท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษามีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. แบบสำรวจรายการ (Checklist) ใช้สำรวจสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่ของโรงเรียน ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา 2539 เป็นเกณฑ์ในการวัด โดยสำรวจเกี่ยวกับ สภาพอาคารเรียนและอาคารประกอบ การจัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียน การจัดบรรยากาศภายในอาคารเรียน การจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการพิเศษ และการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้

3.4.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา
- (2) กำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (3) สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสำรวจรายการ โดยปรึกษาคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- (4) นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไข แล้วนำเครื่องมือที่ได้รับการแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือ
- (5) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ที่โรงเรียนสีคิ้ว "สวัสดีผดุงวิทยา" อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และโรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ใช้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 16 คน รวมจำนวน 32 คน การทดลองครั้งนี้เพื่อหาสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีของ Alpha Coefficient ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.82
- (6) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539

2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. นำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัด และหนังสือขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน ไปเก็บข้อมูลยังโรงเรียนที่เข้ารับการปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 7 - 30 สิงหาคม 2540

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสำรวจรายการทุกฉบับ และใช้ฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้นมาวิเคราะห์

2. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารจากแบบสัมภาษณ์ นำมาประมวลเป็นความเรียง

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอน จากแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจำแนกเป็นรายชื่อรายด้าน และรวมทุกด้าน มีเกณฑ์การแปลความหมาย จากค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2532)

1.00-1.50 หมายความว่า มีสภาพการปฏิบัติหรือมีปัญหายอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.51-2.50 หมายความว่า มีสภาพการปฏิบัติหรือมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย

2.51-3.50 หมายความว่า มีสภาพการปฏิบัติหรือมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง

3.51-4.50 หมายความว่า มีสภาพการปฏิบัติหรือมีปัญหายอยู่ในระดับมาก

4.51-5.00 หมายความว่า มีสภาพการปฏิบัติหรือมีปัญหายอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจรายการ นำมาวิเคราะห์หาความถี่ และหาร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง